

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Maj-juni 2026
Institution	Herning HF & VUC
Uddannelse	To årig hf
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Marianne Niemann & Caroline Dahl Vitting
Hold	1.q

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Introforløb - novelleanalyse
Forløb 2	Grammatik
Forløb 3	Innovationsforløb m. Herning Blue Fox
Forløb 4	Dokumentar
Forløb 5	Retorik og argumentation
Forløb 6	Romantikken

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 1	Introforløb - novelleanalyse
Indhold	<u>Teori</u> Introtekst fra <i>Perspektiver i dansk</i>, s. 10-12 Om fortolkningshypoteser fra <i>Perspektiver i dansk</i>, s. 17-20 Om fortæller og synsvinkel fra <i>Perspektiver i dansk</i>, s. 65-69 ”Hvad er en novelle?” fra <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i>” https://litthist.systime.dk/?id=189 Relationsmodel Pia Juul: ”En flinker fyr” Thomas Korsgaard: ”En rigtig hue” Anja Otterstrøm: ”Kost og logi” Naja Marie Aidt: Novellesamling <i>Vandmærket</i> (Værk 1) med særligt fokus på ”En kærlighedshistorie” + ”Som englens flyver”
Omfang	Ca. 28 lektioner Ca. 140 sider
Særlige fokus-punkter	Formålet med forløbet er at oparbejde kompetencer til analyse af litterære tekster, med særligt fokus på novellen. Forløbet har et primært litterært fokus I forløbet, er der lagt vægt på: - Fortolkningshypoteser - Mind-map strategi - Personkarakteristikker og relationer - Fortæller og synsvinkel - Komposition og fremstillingsform - Citatteknik - Taksonomiske niveauer: Resume, analyse, fortolkning - Novellegenrens karakteristika
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde, skriftligt arbejde

Titel 2	Grammatik
Indhold	Berit Riis Langdahl m.fl: <i>Krydsfelt</i>, s.190-214 Rifbjerg "Livet i badeværelset", <i>Konfrontation</i> 1963 (Kanon) Video: Ordklasser: https://sproget.dk/leg-og-ler/grammatik-for-dummies/ordklasser-1 Øvelser på sproget.dk: Ordklasser: https://sproget.dk/leg-og-ler/grammatik-for-dummies/ordklasser-1/ovelser-om-ordklasser Interaktive grammatikøvelser i i-bogen <i>Styr på sproget</i> Oversigter og flere øvelser (Styr på sproget) https://styrpaasproget.systime.dk/?id=p130 Oversigt over ordklasser, inklusive danske og latinske betegnelser. https://styrpaasproget.systime.dk/?id=c712 Øvelse med navneord, tillægsord udsagnsord. https://styrpaasproget.systime.dk/?id=c711 Øvelser med biord og stedord. https://styrpaasproget.systime.dk/?id=c710 Øvelse med navneord, tillægsord, udsagnsord, biord og stedord. Subjekt: https://sproget.dk/leg-og-ler/grammatik-for-dummies/subjekt-1 Subjekt: https://sproget.dk/leg-og-ler/grammatik-for-dummies/subjekt-1/ovelser-om-subjekt Verballed: https://sproget.dk/leg-og-ler/grammatik-for-dummies/verballed-1/ovelser-om-verballed Kommatering: Minlæring https://app.minlaering.dk/bog/3/kapitel/16486
Omfang	Ca. 10 lektioner
Særlige fokus-punkter	Fokus for forløbet er at kende til og anvende: • Ordklasser (og semantik) • Funktionsanalyse (og syntaks) • Kommatering (og hel- og ledsætning samt evt. paratakse og hypotakse) • Karakterisere og vurdere sprogbrug ud fra grammatiske iagttagelser Større skriftlig robusthed, fokus på ordklassernes vigtighed, sætningsanalyse, kommatering.
Væsentligste arbejdsformer	Hands-on – øvelser, øvelser, øvelser – i-bogstests og alm skriveøvelser. Grammatisk sikkerhed Udtrykke sig korrekt og præcist Sprogets funktion og variation Sproglig analyse/fortolkning/vurdering - fx karakterisere ordvalg Semantisk og pragmatisk tilgang til sprog

Titel 3	Innovationsprojekt m. Herning Blue Fox
Indhold	<u>Teori om kommunikation og analyse fra ”iDansk” Systime, 2024</u> - AIDA-modellen https://idansk.systime.dk/?id=181 - Modtager og segmentering https://idansk.systime.dk/?id=182#c2248 - Målgruppers særlige kendetegn https://textanalyse.systime.dk/?id=594#c2255 - Høj og lav stil (Perspektiver i dansk, Systimes I-bibliotek 2024) https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=206 - Det retoriske pentagram (Perspektiver i dansk, Systimes I-bibliotek 2024) - Appelformer Perspektiver i dansk, Systimes I-bibliotek 2024) - Sportsmetaforer <u>Video om ordklasser:</u> - <u>Grammatik for dummies</u> <u>Analysemateriale</u> - www.bluefox.dk - https://bluefox.dk/blue-goes-green/hvad-er-blue-goes-green/ - Folder: https://issuu.com/bfherning/docs/bluegoesgreen_magasin_vers1.0_is-suugrundlag_dk?fr=sNGY4NDM0NTI5Mzg
Omfang	20 lektioner
Særlige fokus-punkter	I forløbet er der arbejdet med teori om kommunikation. Forløbets fokus har været at udarbejde en løsning til virksomheden Herning Blue Fox, som kunne afhjælpe problemer i relation til virksomhedens grønne omstilling. Dette har været med til at udvikle elevernes kreative og innovative evner. Forløbet har været et samarbejde med Erhvervsakademi MidtVest, og eleverne har arbejdet med følgende begreber - Det retoriske pentagram - AIDA-modellen til undersøgelse af websider - Miner-vamodellen til undersøgelse af segmenter - Målgruppeanalyse - Sproglig analyse ud fra ordklasser og stilleje – Appelformer - Sportsmetaforer
Væsentligste arbejdsformer	- Klasseundervisning - Gruppearbejde - Projektarbejde, herunder innovative processer og metoder.

Titel 4	Dokumentar
Indhold	<i>Den iscenesatte virkelighed:</i> Fakta- og fiktionskoder, ibog, p126, p127, p157) <i>Den iscenesatte virkelighed:</i> Om filmiske virkemidler, ibog p.161-174 <i>Den iscenesatte virkelighed</i> – om iscenesættelse: TV!TV!TV! – den iscenesatte tv- virkelighed (afsnit 24, DR 2011) <i>Dox:</i> ”Definition, autenticitetsmarkører og etik”, s.16-26 <i>Krydsfelt:</i> Om dokumentargenrer: Sociologisk, portræt, institution, sagsorienteret, s.298-300 <i>Krydsfelt:</i> Om fortælleformer: Den poetiske, den interaktive, den observerende og den autoritative, s.300-301. <u>Filmcitater:</u> DR, <i>Efterskolen</i>, 2021, https://filmcentralen.dk/grundskolen/film/efterskolen-1-noget-er-paa-vej (Anslaget) DR, <i>Wingman</i>, 2024 (Dokumentarserie) https://www.dr.dk/drtv/serie/wingman_464801 (Værk) DR 2017: <i>Børnene på psyk</i>, afsnit 1, (CFU: 00.00-04.17) Lars Engels: <i>Natlæger på Vesterbro</i>, 1990 (00:00-06:00) BECKHAM, Netflix 2023 (trailer, YouTube) 7 år med Lukas Graham, Rene Sascha Johannsen 2020 (uddrag) Blev vores datter myrdet?, TV2 2023 (uddrag) Nystrup: <i>Søn af en udstødt</i>, DR 2022 (1. afsnit) Inger og Det Dårige Selskab, TV2 2023 (uddrag) Nye Scener fra Amerika, Jørgen Leth 2002 (uddrag) TV2: <i>Plejhjemmene bag facaden</i>, 2020 (00:00-06:11) Karsten Kjær: <i>De forbandede tegninger</i>, 2007 https://www.youtube.com/watch?v=MYZC4tm4YIM
Omfang	Ca. 20 lektioner
Særlige fokus-punkter	Fokus for forløbet er at kende til og anvende: • Dokumentargenren og undergenrer; herunder den sociologiske dokumentar, portrætdokumentaren, institutionsdokumentaren og den sagsorienterede dokumentar • Fakta- og fiktionskoder • Filmiske virkemidler; herunder billedudsnit, perspektiv, kamerabevægelse, lys og lyd, klipning. • Dramaturgi og dramaturgiske modeller • Fortælleformer; herunder autoritativ, poetisk, interaktiv, observerende • Autenticitetsmarkører og etik Iscenesættelse, troværdighed og autenticitet udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimodalt Faglige mål: • udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimodalt • anvende centrale mundtlige fremstillingsformer (herunder holde oplæg og argumentere for et synspunkt) med formidlingsbevidsthed • anvende centrale skriftlige fremstillingsformer (herunder redegøre, diskutere, analysere, fortolke og vurdere) med formidlingsbevidsthed.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde, skriftligt arbejde

Titel 5	Retorik og argumentation
Indhold	Begreb om dansk (Systime) - At kommunikere hensigtsmæssigt: https://begreb-dansk.ibog.dansklf.dk/?id=343 - Det retoriske pentagram og kommunikationssituationen: https://begreb-dansk.ibog.dansklf.dk/?id=344 - Appelformer – hvordan afsender taler til modtager: https://begreb-dansk.ibog.dansklf.dk/?id=345 Søren Vrist Christensen: ”Appelformer”, ”Retoriske virkemidler”, ”Toulmins argumentationsmodel”, https://www.youtube.com/watch?v=Vlgpe6h6jNc https://www.youtube.com/watch?v=AlJZj04rvS8 https://www.youtube.com/watch?v=35bqJ90khEA Minlæring – Toulmins argumentationsmodel: https://app.minlaering.dk/lek-tier?vis=323262 Argumentationsgreb, <i>Perspektiver i danske</i>, Systime: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=187#c610 Taler: Sofie Lindes tale ved Zulu Comedy Galla: https://vimeo.com/458350667 Jakob Ellemann Jensens tale ved Venstres landsmøde 2021 https://www.dansketa-ler.dk/tale/jakob-ellemann-jensens-tale-ved-venstres-landsmoede-2021 Johanne Schmidt Nielsens 1. maj tale 2016 Debatterende tekster: Lydmor (Jenny Rosander) kommentar til Thomas Treo og Ekstra Bladet
Omfang	Ca. 20 lektioner
Særlige fokus-punkter	Formålet er at oparbejde kompetencer til analyse af ikke litterære tekster med fokus på politiske taler og andet materiale inden for den persuasive genre. Forløbet har et primært sprogligt fokus med tråde til det mediemæssige perspektiv, idet der anvendes debatindlæg fra sociale medier. Det retoriske pentagram Appelformer og andre retoriske virkemidler (stilistiske figurer) Argumentationsanalyse (Toulmins udvidede model)
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde, skriftligt arbejde

Titel 6	Romantikken
Indhold	Litteraturhistorien på langs og på tværs: Oplysningstidens samfund + Livssyn + Skrivestil og sprog: https://litthist.systime.dk/?id=123&L=0 Rather Homemade Productions: "Oplysningstiden - Hvad fanden skete der lige der" DR, Teaterblod: Holberg 4ever: https://www.dr.dk/drtv/se/teaterblod_-holberg-4ever_334137 Ludvig Holberg: <i>Erasmus Montanus</i>, Akt 2, Scene 1-4 Christian Lollike, <i>Erasmus Montanus, Akt 2, Scene 1-3</i> (manuskript fra opførelsen på Aarhus Teater i 2017). Litteraturhistorien på langs og på tværs: "1800-1870: Romantikken" i Litteraturhistorien på langs og på tværs, Systime, https://litthist.systime.dk/?id=124 Herunder overskrifterne: "Romantikens samfund: fra enevælde til demokrati", "Nyplatonisme og Schack Staffeldt", "Universalromantik: Adam Oehlenschläger og H.C. Andersen", "Den religiøse digtning og N.F.S. Grundtvig". Pocahontas: "Vindens farver", musikvideo: https://www.youtube.com/watch?v=BEedBuld76E Romantikken og Universalromantikken, Søren Vrist Christensen, https://www.youtube.com/watch?v=Dc0lD6CxEnc H.C. Andersen: "Klokken", 1845 (kanon)
Omfang	Ca. 28 lektioner Ca. 140 sider
Særlige fokuspunkter	Analysere, fortolke og perspektivere fiktive tekster - Demonstrere viden om og kunne perspektivere til træk af den danske litteraturs historie, herunder samspillet mellem tekst, kultur og samfund - Læsning af kanonforfattere • Periodens kendetegn og livssyn. At litteraturens strømninger er en reaktion på hinanden. • Dualisme • Idealisme • Panteisme • Organismetanken • Biedermeier • Nationalromantik • Universalromantik • Nyplatonisme • Romantisme • Dobbeltgængermotivet i litteratur
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde, skriftligt arbejde